

УДК 639 311

**ВПЛИВ ЩІЛЬНОСТЕЙ ПОСАДКИ І РЕЖИМУ ГОДІВЛІ НА
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ**

Г.А. Данильчук

В сучасних умовах становлення ринкових відносин виключне значення набувають у рибництві можливості ресурсо- і енергозбереження, що тісно пов'язано з якісними показниками рибопосадкового матеріалу. Традиційні принципи, на яких створено технології виробництва рибопосадкового матеріалу за умов одержання товарної риби на другому році вирощування, базувалися на зарибленні нагульних площ цьогорітками або річниками з стандартною масою 25-30 г. Досвід освоєння рибогосподарських цілей водойм, пов'язаний зі зрошенням, технологічних водойм промислових підприємств, водойм-охолоджувачів енергогенераторних підприємств, свідчить про те, що їх зариблення доцільно проводити крупним рибопосадковим матеріалом, вага якого б суттєво перевищувала прийняті стандарти. За цих умов зростає промислове повернення, збільшується середньоштучна маса товарної продукції, що забезпечує підвищення якості і зростання рибопродуктивності.

В зв'язку з цим нами було проведено спеціальні дослідження, метою яких було дослідження впливу щільності посадки личинок коропа і рослиноїдних риб на якісні показники цьогорічок (табл.1).

Аналізуючи дані таблиці необхідно відзначити, що зі зменшенням щільності посадки середньоштучна маса цьогорічок коропа зростає з 27,2 до 42,5г, тобто в 1,5 рази, білого товстолобика з 21,9 до 60,2 г, тобто в 2,8 рази. Вихід від посаженої личинки збільшується по коропу на 5% і по білому товстолобику - на 7%. Кормові витрати з зменшенням щільності посадки мають тенденцію до зниження по коропу на 29,3% і взагалі на 29,5%. Зменшення щільностей посадки личинок до 150,0 тис.шт/га дає

збільшення рибопродуктивності на

Таблиця 1

Вплив щільностей посадки личинок на ефективність вирощування цьогорічок

Вариант	Площа ставу, га	Вид риби	Посаджено		Виловлено		Вихід, %	Рибопродуктивність, кг/га	Затрати корму
			т.шт./га	всього	т.шт./га	Середня маса, г			
I	1,0	Короп	125,0	125,0	41,5	27,2	35,2	1128,8	4,7
		Білий товстолобик	85,0	85,0	17,3	22,1	20,4	382,3	—
		Всього	210,0	210,0	58,8	—	—	1511,1	3,5
	10,0	Короп	125,0	1250,0	42,1	27,5	34,7	1157,8	4,8
		Білий товстолобик	85,0	850,0	17,1	21,9	21,3	374,5	—
		Всього	210,0	2100,0	59,2	—	—	1532,3	3,6
II	1,0	Короп	90,0	90,0	35,0	37,1	38,9	1298,5	4,4
		Білий товстолобик	60,0	60,0	15,5	38,5	25,9	596,8	—
		Всього	150,0	150,0	50,5	—	—	1895,3	3,0
	10,0	Короп	90,0	900,0	34,7	36,4	38,6	1263,1	4,5
		Білий товстолобик	60,0	600,0	15,2	36,6	25,4	556,3	—
		Всього	150,0	1500,0	49,9	—	—	1819,4	3,1
III	1,0	Короп	60,0	60,0	24,1	42,5	40,1	1024,3	4,1
		Білий товстолобик	40,0	40,0	11,2	59,1	28,1	661,9	—
		Всього	100,0	100,0	35,3	—	—	1686,2	2,5
	10,0	Короп	60,0	600,0	23,9	40,1	39,8	958,4	4,1
		Білий товстолобик	40,0	400,0	11,0	60,2	27,4	662,2	—
		Всього	100,0	1000,0	34,9	—	—	1620,6	2,4

287,1-384,2 кг/га, тобто в середньому на 22,1%. При зменшенні щільності посадки до 100,0 тис. шт/га, або майже вдвічі, рибопродуктивність зростає лише на 88,3-175,1 кг/га, тобто в середньому на 8,7%.

Анатомофізіологічні особливості будови тіла коропа і білого товстолобика свідчать про те, що в період раннього онтогенезу простежується певна швидкість пересування кормів по перетравному тракту. І проте цей процес на фоні анатомофізіологічних особливостей в значній мірі коррегуються абіотичними параметрами середовища і, в першу чергу, при рівних факторах домінуючий вплив має температура води. В цьому зв'язку, враховуючи специфіку живлення риб у природних умовах, нами були поставлені досліди, цілі яких полягали у вивченні впливу режиму годівлі на якісні показники цьогорічок коропа і білого

товстолобика (табл.2).

Аналіз отриманих результатів свідчить про безпосередню залежність якісних показників цьогорічок як коропа, так і білого товстолобика від режиму годівлі.

Середньоштучна маса цьогорічок, вихід від посадженої личинки, рибопродуктивність зростають зі збільшенням кратності годівлі, а кормові витрати знижуються. Чотириразова годівля на 15-20% і вище покращує всі показники, а вільна годівля за допомогою самогодівниць "Рефлекс" — більш ніж на 35-40%. Тобто можливість вільного доступу риби до кормів у будь-який час доби та споживання "за потребою" не тільки дозволяє рибі самій встановлювати режим годівлі і добову норму, а й значно економити корми на 23,3-37,8% порівняно з іншими варіантами. І, що дуже важливо, отримувати цьогорічок поіадастандартної маси не лише коропа, а й білого товстолобика, який не споживає штучні гранульовані корми. Проте він, як активний фільтратор, підхоплює дрібні фракції корму при годівлі коропа. Їх часте висипання, короткий період перебування у воді позитивно впливає на їх поживність, а також на якість гідрохімічного режиму ставів, що безперечно створює кращі умови для розвитку фітопланктону основної їжі білого товстолобика.

Вариант	Площа ставу, га	Вид риби	Посаджено		Виловлено		Вихід, %	Рибопродуктивність, кг/га	Затрати корму
			т.шт./га	всього	т.шт./га	Середня маса, г			
I	1,0	Короп	90,0	90,0	32,4	31,4	36,0	1017,4	5,4
		Білий товстолобик	60,0	60,0	13,7	33,3	22,8	456,2	-
		Всього	150,0	150,0	46,1	-	-	1473,6	3,7
	10,0	Короп	90,0	900,0	31,9	32,1	35,4	1024,0	5,3
		Білий товстолобик	60,0	600,0	13,9	29,1	23,1	404,5	-
		Всього	150,0	1500,0	45,8	-	-	1428,5	3,8
II	1,0	Короп	90,0	90,0	35,0	37,1	38,9	1298,5	4,4
		Білий товстолобик	60,0	60,0	15,5	38,5	25,9	596,8	-
		Всього	150,0	150,0	50,5	-	-	1895,3	3,0
	10,0	Короп	90,0	1044,0	34,7	36,4	38,6	1263,1	4,5
		Білий товстолобик	60,0	696,0	15,2	36,6	25,4	556,3	-
		Всього	150,0	1740,0	49,9	-	-	1819,4	3,1
III	1,0	Короп	90,0	90,0	37,3	44,1	41,4	1644,9	3,4
		Білий товстолобик	60,0	60,0	17,5	46,3	29,1	810,3	-
		Всього	150,0	150,0	54,8	-	-	2455,2	2,3
	10,0	Короп	90,0	900,0	35,3	45,8	39,2	1616,7	3,5
		Білий товстолобик	60,0	600,0	17,2	43,1	28,6	741,3	-
		Всього	150,0	1500,0	52,5	-	-	2358,0	2,4

Таблиця 2

Вплив режиму годівлі на ефективність вирощування цьогорічок

Таким чином, проведені дослідження показали, що для отримання якісних цьогорічок, придатних для зариблення неспецифічних для рибицтва акваторій з метою одержання товарної продукції високої якості в бажані строки при низькій собівартості за принципом пасовищної аквакультури доцільно вирощувати цьогорічок при загальній щільності посадки личинок під 150 тис.шт/га до 100 тис.шт/га, в т.ч. коропа — від 90 тис.шт/га до 60 тис.шт/га і рослиноїдних риб - від 60 тис.шт/га до 40 тис.шт/га та при використанні самогодівниць "Рефлекс". А за відсутністю таких використовувати чотириразову годівлю. Незважаючи на те, що рибопродуктивність ставів при зниженні щільності посадки личинок до 100 тис.шт/га в умовах дослідження падає, в той же час, це дає можливість і є передумовою збільшення середньоштучної маси цьогорічок і поєднується з зниженням затрат корму на одиницю продукції.

Проведені досліді свідчать про те, що забезпечення рибопосадковим матеріалом пристосованих акваторій вимагає спеціального виробництва

рибопосадкового матеріалу, адаптованого до пасовищної аквакультури за умов експлуатації даних водойм.